

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/907
Karar No : 2005/2549

Davacı : Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.

Vekili : Av. Arzu Sayhan, İlkiz Sok. No:21/22 Sıhhiye/ANKARA

Davalı : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza B 3 Blok Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Ayperi Samantır, aynı adreste

İstemin Özeti : Davacı şirketin, bayileriyle imzaladığı sözleşmelerin 4054 sayılı

Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu'nun 10. maddesinin birinci fıkrası gereğince 19.11.1998 tarihine kadar Kurum'a bildirim yükümlülüğü olduğundan bahisle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca şirkete idari para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 14.05.2002 tarih ve 02-28/315-130 sayılı kararının; 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacı şirketin bayileriyle yapmış olduğu sözleşmeleri, yapıldığı tarih olan 19.10.1998 tarihinden itibaren bir ay içinde (19.11.1998 tarihine kadar) Rekabet Kurumu'na bildirilmesi gerekirken 14.12.1998 tarihinde bildirdiği, dava konusu Rekabet Kurulu kararıyla davacıya zamanında bildirimde bulunulmayan anlaşmalar için Kanun'un 16/1-c maddesi uyarınca para cezası verilmesinde hukuka aykırı bir yön bulunmadığı ileri sürülerek hukuki dayanaktan yoksun bulunan davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinden itibaren Rekabet Kurulunun inceleme ve araştırmalarında uyulması zorunlu usuller ayrıntılı olarak saptanarak bir çeşit idari usul öngörülmüştür. Buna göre Rekabet Kurulu ihbar, şikayet veya re'sen başka kaynaklardan öğrendiği bir rekabeti sınırlayan anlaşma, karar ya da uyumlu eylem hakkında ya doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açmaya gerek olup olmadığını anlamak için ön araştırma açmaya karar vereceği, soruşturma açmaya karar verilmesi halinde tarafları bu durumdan haberdar edeceği, böylece yazılı iddia ve savunmaların ileri sürülmesi aşamasına gelineceği, daha sonra taraflarca talep edilme halinde ya da Kurul'ca re'sen sözlü savunma toplantısı yapılmasından sonra nihai karar aşamasına ulaşılabacağı Kanun'da ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da rekabet ihlallerinin saptanabilmesi amacıyla bir idari usul öngörüldüğünden Rekabet Kurulu'nun rekabet ihlâliyle ilgili bir karar alırken, konuyu Kanun'da öngörülen biçimde incelemek ve araştırmak zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu durumda, Rekabet Kurulu'nca, davacı şirketin bayileriyle imzaladığı sözleşmelerin Kanun'un 4. ve 5. maddesine aykırı hükümler içerdiği, bu şekilde rekabetin ihlâl edildiğinin tespit edilmesine karşın, bu tespitler nedeniyle önaraştırma sonunda soruşturma açılması, ileri sürülen hususlarla ilgili olarak Kanun'da öngörülen savunma hakkının ilgililere kullandırılması gerekirken; 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci bendinin (c) fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptal edilmesi gerektiği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun Düşüncesi : Dava, Rekabet Kurulu'nun 14.5.2002 günlü 02-28/315-130 sayılı kararının davacıya para cezası verilmesine ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4.maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre 4.maddede belirtilen ve doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan anlaşmaların, teşebbüs birliklerinin bu tür kararlarının hukuka aykırı ve yasak olduğu keza bu amacı taşımasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisi doğuran yahut doğurabilme olasılığı bulunan anlaşma, karar ve eylemlerin yasaklandığı açıktır.

Aynı Kanunun 16.maddesinin (c) bendinde ise, 4.madde kapsamına giren anlaşma uyumlu eylem ve kararların süresi içinde bildirilmemesi halinde Rekabet Kurulunca para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Bakılan davada; davacı Kurum ile bayileri arasında imzalanan Bayilik Sözleşmesinin 4054 sayılı Kanunun 4.madde kapsamında olduğu dava konusu Rekabet Kurulu kararı ile tespit edilmiş olup, 4.madde kapsamındaki sözleşmenin süresi içinde Rekabet Kurumuna bildirilmediği anlaşıldığından, 4054 sayılı Kanunun 16.maddesi uyarınca davacıya para cezası verilmesine ilişkin kararda hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, davacı şirketin bayileriyle imzaladığı sözleşmelerin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu'nun 10. maddesinin birinci fıkrası gereğince 19.11.1998 tarihine kadar Kurum'a bildirim yükümlülüğü olduğundan bahisle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca şirkete idari para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 14.05.2002 tarih ve 02-28/315-130 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikleri teşebbüs birliği olarak tanımladıktan sonra, Kanun'un 4. maddesinde belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiştir. Anılan Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasında ise, 4 üncü madde

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/907
Karar No : 2005/2549

kapsamına giren anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar yapıldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Kurula bildirileceği, anılan hükme aykırı davranılması halinde Kanun'un 16/c hükmü uyarınca idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Anılan madde hükümlerinde belirtildiği üzere 16. madde gereğince cezalandırılan husus; herhangi bir anlaşma, uyumlu eylem veya kararın bildirilmemesi olmayıp, rekabeti sınırlayıcı nitelikte olan anlaşma, uyumlu eylem veya kararların Kurum'a bildirilmemesidir.

Diğer yandan, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinde, Kurul'un, ihbar, şikayet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya resen bu kanunun 4, 6 ve 7. maddelerinin ihlâl edildiğini tespit ederse ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine bu Kanunun dördüncü kısmında belirtilen hükümler çerçevesinde, rekabetin tesisi ve ihlalden önceki durumun korunması için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kapsayan nihai bir karar bildireceği hükme bağlanmış, Kanun'un "Kurulun İnceleme ve Araştırmalarında Usul" başlıklı dördüncü kısmında, Rekabet Kurulu'nun inceleme ve araştırmalarında uyulması zorunlu usuller ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Buna göre Kanun'un 41. maddesi gereğince Kurul, önaraştırma raporu üzerine soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar verecektir. İleri sürülen iddialar ciddi ve yeterli bulunduğu takdirde soruşturma yapılması yolunda karar verilip, Kanun'un 43, 44, 45,46 ve 47. maddelerinde öngörülen prosedür yürütülerek, hakkında soruşturma yürütülenin savunması alındıktan sonra nihai karar verilecektir.

Daha ayrıntılı olarak ifade edilecek olunursa Rekabet Kurulu'nun; ihbar, şikayet veya re'sen başka kaynaklardan öğrendiği bir rekabeti sınırlayan anlaşma, karar ya da uyumlu eylem hakkında ya doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açmaya gerek olup olmadığını anlamak için ön araştırma yapılmasına karar vereceği, soruşturma açmaya karar vermesi halinde tarafları bu durumdan haberdar edeceği, böylece yazılı iddia ve savunmaların ileri sürülmesi aşamasına gelineceği, daha sonra taraflarca talep edilme halinde ya da Kurul'ca re'sen sözlü savunma toplantısı yapılmasından sonra, nihai karar aşamasına gelineceği Kanun'da ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Doktrinde idari usul; idarenin kamu gücünü kullanarak, bireylerin hak ve çıkarlarını etkilemeden önce ilgililerin bir takım hak ve yetkilerle donatılarak, idare önünde menfaatlerini tam olarak korumalarını sağlayan kurallar bütünü olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da rekabet ihlâlinin saptanabilmesi amacıyla bir idari usul öngörüldüğünden, Rekabet Kurulu'nun rekabet ihlâline ilişkin bir karar alırken, konuyu Kanun'da öngörülen biçimde incelemek ve araştırmak zorunluluğu bulunmaktadır.

Belirtilen prosedüre uyulmaksızın Kurul'ca, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un yasakladığı bir faaliyetin varlığının saptanmasına ve ceza takibine yasal olanak bulunmamaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirket ile kimyevi gübre bayileri arasında akdedilen "Bayilik Sözleşmesi" ne Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet tanınması istemiyle

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/907
Karar No : 2005/2549

yapılan başvuruyu inceleyen Rekabet Kurulu tarafından dava konusu alınan kararla; bayilik sözleşmelerinin 7., 8., 10., 17. ve 18. maddelerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna, dolayısıyla söz konusu bayilik sözleşmesine Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet tanınamayacağına karar verildiği, bu hükümler nedeniyle de 4054 sayılı Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 19.11.1998 tarihine kadar Kurum'a bildirilmesi gereken anlaşma kapsamında olduğu tespit ve değerlendirmeleri yapılarak, belirtilen yükümlülüğün süresi içerisinde yerine getirilmeyerek bildirimde bulunulmamasından dolayı şirkete, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince idari para cezası verilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda ayrıntılı bir şekilde belirtildiği üzere, Rekabet Kurulu'nca, davacı şirketin bayileriyle imzaladığı sözleşmelerin Kanun'un 4. ve 5. maddesine aykırı hükümler içerdiği, bu itibarla 1997/3 ve 1997/4 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hükümler içermesi nedeniyle bildirim zorunluluğu olan bir sözleşme olduğu, bu şekilde rekabetin ihlâl edildiğinin tespit edilmesine karşın, bu tespitler nedeniyle önaraştırma sonunda soruşturma açılması, ileri sürülen hususlarla ilgili olarak Kanun'da öngörülen savunma hakkının ilgililere kullandırılması gerekirken; 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci bendinin (c) fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Başka bir anlatımla, davacı şirketin bayileriyle imzaladığı sözleşmelerin Kanun'un anladığı anlamda henüz rekabet ihlâline neden olan bir anlaşma olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bunun saptanılması ancak, 4054 sayılı Kanun'da öngörülen idari usul kurallarının uygulanarak soruşturma sonunda verilecek nihai kararla mümkün bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 14.05.2002 tarih ve 02-28/315-130 sayılı Rekabet Kurulu kararının davacı şirkete idari para cezası verilmesine yönelik kısmının iptaline, aşağıda dökümü gösterilen 71,90.YTL yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacıya; yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca davacı vekili için takdir olunan 350,00 YTL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacı vekiline verilmesine 17.05.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Z.Ayla	Ali	Orhun	Turan
ÖZTÜRK	PERKTAŞ	ÖZTÜRK	YET	KARAKAYA

Yargılama Giderleri :
Toplam Harç : 40,90. YTL.
Posta Gideri : 31,00. YTL:
Toplam : 71,90. YTL

